

Programowanie w Logice

Działanie Prologu

Przemysław Kobylański
na podstawie [CM2003]

Działanie Prologu

Składnia

- ▶ Programy Prologu składają się z *termów*.
- ▶ Term to *stała*, *zmienna* lub *struktura* (term złożony).
- ▶ Term zapisuje się jako ciąg znaków.
- ▶ Znaki podzielono na cztery kategorie:

```
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z  
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z  
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9  
+ - * / \ ~ ^ < > : . ? @ # $ &
```

Działanie Prologu

Stałe

- ▶ Stałe nazywają konkretne obiekty lub konkretne relacje.
- ▶ Istnieją dwa rodzaje stałych: atomy i liczby.
- ▶ Przykłady atomów:
`lubi maria jan ksiazka wino posiada moze_ukrasc`
- ▶ Specjalne symbole `?` i `:-` to również atomy.
- ▶ Atomy alfanumeryczne zaczynają się małą literą.
- ▶ Atomy zawierające symbole składają się tylko z symboli.
- ▶ Atomem jest również dowolny ciąg znaków ujęty w apostrofy.
- ▶ Kolejne przykłady atomów:
`a void = 'Jan Kowalski' --> jan_kowalski ieh2304`
- ▶ To nie są poprawne atomy:
`2304ieh jan-kowalski Void _alfa`
- ▶ Przykłady liczb:
`-17 -2.67e2 0 1 99.9 512 8192 14765 67344 6.02e-23`

Działanie Prologu

Zmienne

- ▶ Zmienne mają postać atomów ale ich nazwy zaczynają się od wielkiej litery lub podkreślenia.
- ▶ Zmienną należy traktować jak zastępstwo obiektu, którego nie możemy w danej chwili nazwać.
- ▶ Gdy nazwa zmiennej nie ma znaczenia bo nie będziemy używać jej wartości, to można użyć *zmiennej anonimowej* zapisanej jako znak podkreślenia.

?- lubi(jan, _).

Działanie Prologu

Struktury

- ▶ Struktury w standardzie Prologu nazywane są *termami złożonymi*.
- ▶ Struktura to pojedynczy obiekt złożony z zestawu innych obiektów, nazywanych *składnikami* struktury.

Działanie Prologu

Struktury

```
posiada(jan ,  ksiazka ).  
posiada(maria ,  ksiazka ).
```

Oboje posiadają tę samą książkę!

Działanie Prologu

Struktury

```
posiada(jan , wicherowe_wzgorza ).  
posiada(maria , moby_dick ).
```

Czy wicherowe wzgorza to tytuł książki czy np. imię królika?

Działanie Prologu

Struktury

Struktury zapisuje się podając *funktor* oraz jego *składniki*.

```
posiada(jan ,  ksiazka(wichrowe_wzgorza ,  bronte)).
```

W powyższym przykładzie funktorem jest *ksiazka* a jego dwoma składnikami *wichrowe_wzgorza* i *bronte*.

```
posiada(jan ,  ksiazka(wichrowe_wzgorza ,  
                        autor(emily ,  bronte))).
```

```
?- posiada(jan, ksiazka(X, autor(_, bronte))).
```

```
posiada(jan ,  ksiazka(wichrowe_wzgorza ,  
                        autor(emily ,  bronte),  
                        3129)).
```


Działanie Prologu

Znaki

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
! " # \$ % & ' ( ) = - ~ ^ | \ { } [ ] _ ' @ + ; * :
< > , . ? /

Działanie Prologu

Operatory

- ▶ Zamiast funktorów przed składnikami wygodniej czasami pisać operatory między argumentami:
- ▶ Operatory nie powodują wykonania jakichkolwiek obliczeń.
- ▶ W Prologu $3+4$ nie jest równoważne z 7, jest to inny zapis termu $+(3, 4)$.
- ▶ Aby poprawnie zinterpretować term zawierający operatory musimy znać ich: położenie, priorytety i łączność.

Działanie Prologu

Równość i unifikacja

?- $X = Y$.

- ▶ Prolog stara się *dopasować* X i Y .
- ▶ O unifikacji można myśleć jako o próbie *uczynienia* X i Y *równymi*.
- ▶ Predykat *równości* jest predykatem wbudowanym.
- ▶ Działa tak, jakby był zdefiniowany za pomocą faktu:

$X = X$.

Działanie Prologu

Równość i unifikacja

```
?- jedzie(student, rower) = X.
```

```
X = jedzie(student, rower).
```

```
?- jedzie(student, rower) = jedzie(student, X).
```

```
X = rower.
```

```
?- a(b, C, d(e, F, g(h, i, J))) =
```

```
    a(B, c, d(E, f, g(H, i, j))).
```

```
C = c,
```

```
F = f,
```

```
J = j,
```

```
B = b,
```

```
E = e,
```

```
H = h.
```

Działanie Prologu

Arytmetyka

Poniższe operatory można zapisywać między dwoma wyrażeniami arytmetycznymi i porównywane są ich wartości liczbowe:

$X ::= Y$	X i Y są tą samą liczbą
$X \neq Y$	X i Y są różnymi liczbami
$X < Y$	X jest mniejsze od Y
$X > Y$	X jest większe od Y
$X \leq Y$	X jest mniejsze lub równe Y
$X \geq Y$	X jest większe lub równe Y

W porównywanych wyrażeniach wszystkie zmienne muszą mieć już wcześniej nadane wartości liczbowe.

Działanie Prologu

Arytmetyka

% lata panowania walijskich władców

wlada(rhodri, 844, 878).

wlada(anarawd, 878, 916).

wlada(hywel_dda, 916, 950).

wlada(lago_ap_idwal, 950, 979).

wlada(hywel_ap_ieuaf, 979, 985).

wlada(cadwallon, 985, 986).

wlada(maredudd, 986, 999).

Kto był księciem w danym roku?

X był księciem w roku Y, jeśli:

X panował między rokiem A i B oraz

Y mieści się między A a B z tymi latami włącznie.

Działanie Prologu

Arytmetyka

```
ksiaze(X, Y) :-  
    wlada(X, A, B),  
    Y >= A,  
    Y <= B.
```

```
?- ksiaze(cadwallon, 986).
```

```
true.
```

```
?- ksiaze(rhodri, 1979).
```

```
false.
```

```
?- ksiaze(X, 900).
```

```
X = anarawd ;
```

```
false.
```

```
?- ksiaze(X, 979).
```

```
X = lago_ap_idwal ;
```

```
X = hywel_ao_ieuaf ;
```

```
false.
```

Działanie Prologu

Arytmetyka

% populacja w milionach w roku 1976

`lud(usa, 203).`

`lud(indie, 548).`

`lud(chiny, 800).`

`lud(brazylia, 108).`

% obszar kraju w milionach mil kwadratowych

`obszar(usa, 3).`

`obszar(indie, 1).`

`obszar(chiny, 4).`

`obszar(brazylia, 3).`

% gestosc zaludnienia

`gestosc(X, Y) :-`

`lud(X, P),`

`obszar(X, A),`

`Y is P/A.`

Działanie Prologu

Arytmetyka

- ▶ Prawym argumentem predykatu `is` jest term interpretowany jako wyrażenie arytmetyczne.
- ▶ Obliczona wartość wyrażenia arytmetycznego jest dopasowana do lewego argumentu.

```
?- X is 2+2.
```

```
X = 4.
```

```
?- 4 is 2+2.
```

```
true.
```

```
?- 2+2 is 4.
```

```
false.
```

Działanie Prologu

Arytmetyka

```
?- gestosc(chiny, X).
```

```
X = 200
```

```
?- gestosc(turcja, X).
```

```
false.
```

Wszystkie implementacje powinny obsługiwać następujące operatory arytmetyczne:

$X + Y$	suma X i Y
$X - Y$	różnica X i Y
$X * Y$	iloczyn X i Y
X / Y	iloraz X i Y
$X // Y$	całkowity iloraz X przez Y
$X \bmod Y$	reszta z dzielenia X przez Y

Działanie Prologu

Udane spełnienie koniunkcji celów

```
kobieta(maria).
```

```
rodzic(C, M, F) :- matka(C, M), ojciec(C, F).
```

```
matka(jan, anna).
```

```
matka(maria, anna).
```


```
ojciec(maria, ferdynand).
```

```
ojciec(jan, ferdynand).
```

```
?- kobieta(maria), rodzic(maria, M, F), ojciec(jan, M, F).
```

Działanie Prologu

Udane spełnienie koniunkcji celów

kobieta(maria)

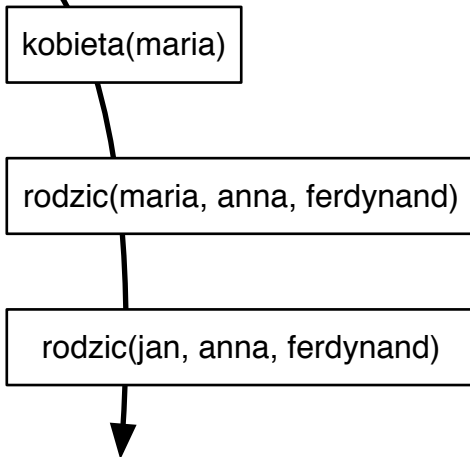
rodzic(maria, M, F)

rodzic(jan, M, F)

Sekwencja jeszcze nie spełnionych celów.

Działanie Prologu

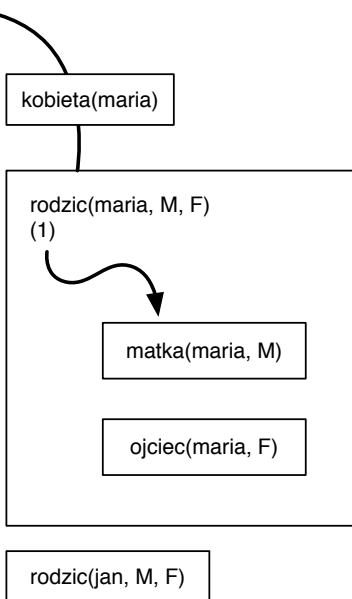
Udane spełnienie koniunkcji celów

Sekwencja spełnionych celów, zmienne zostały już ukonkretnione.

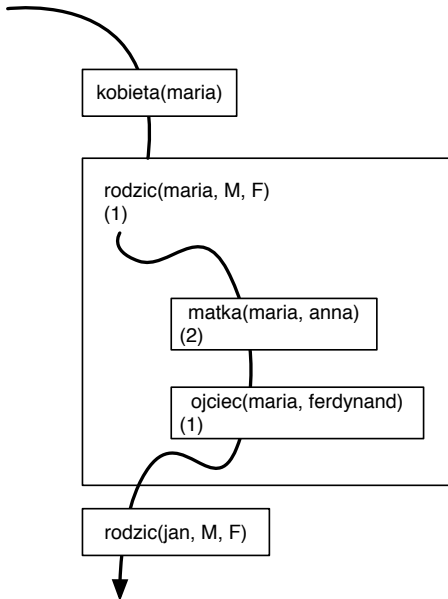
Działanie Prologu

Udane spełnienie koniunkcji celów

Działanie Prologu

Udane spełnienie koniunkcji celów

Działanie Prologu

Udane spełnienie koniunkcji celów

```
?- trace.
```

```
true.
```

```
[trace] ?- kobieta(maria), rodzic(maria, M, F), rodzic(jan, M, F).
```

```
Call: (8) kobieta(maria) ? creep
```

```
Exit: (8) kobieta(maria) ? creep
```

```
Call: (8) rodzic(maria, _G16787, _G16788) ? creep
```

```
Call: (9) matka(maria, _G16787) ? creep
```

```
Exit: (9) matka(maria, anna) ? creep
```

```
Call: (9) ojciec(maria, _G16788) ? creep
```

```
Exit: (9) ojciec(maria, ferdynand) ? creep
```

```
Exit: (8) rodzic(maria, anna, ferdynand) ? creep
```

```
Call: (8) rodzic(jan, anna, ferdynand) ? creep
```

```
Call: (9) matka(jan, anna) ? creep
```

```
Exit: (9) matka(jan, anna) ? creep
```

```
Call: (9) ojciec(jan, ferdynand) ? creep
```

```
Exit: (9) ojciec(jan, ferdynand) ? creep
```

```
Exit: (8) rodzic(jan, anna, ferdynand) ? creep
```

```
M = anna,
```

```
F = ferdynand.
```

```
[trace] ?- notrace.
```

```
true.
```


Działanie Prologu

Cele i nawracanie

Rozpatrzmy następujący prosty program:

$p(a).$

$p(b).$

$q(b).$

$q(c).$

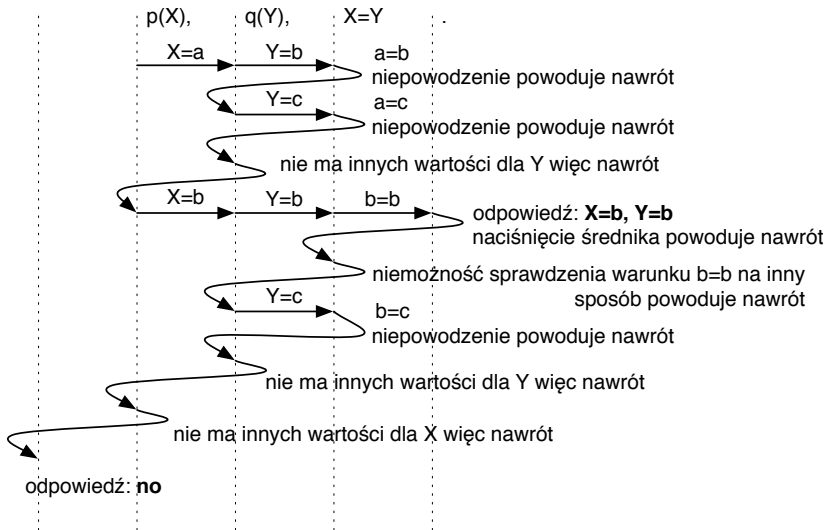
Zadajmy cel:

$?- p(X), q(Y), X = Y.$

Odpowiada on poszukiwaniu części wspólnej zbiorów $\{a, b\}$ i $\{b, c\}$.

Działanie Prologu

Cele i nawracanie

(rys. własny)

Działanie Prologu

Cele i nawracanie

```
[trace] ?- p(X), q(Y), X = Y.  
  Call: (8) p(_G2260) ? creep  
  Exit: (8) p(a) ? creep  
  Call: (8) q(_G2262) ? creep  
  Exit: (8) q(b) ? creep  
  Call: (8) a=b ? creep  
  Fail: (8) a=b ? creep  
  Redo: (8) q(_G2262) ? creep  
  Exit: (8) q(c) ? creep  
  Call: (8) a=c ? creep  
  Fail: (8) a=c ? creep  
  Redo: (8) p(_G2260) ? creep  
  Exit: (8) p(b) ? creep  
  Call: (8) q(_G2262) ? creep  
  Exit: (8) q(b) ? creep  
  Call: (8) b=b ? creep  
  Exit: (8) b=b ? creep  
X = Y, Y = b .
```

Działanie Prologu

Cele i nawracanie

- ▶ Zwróć uwagę, że SWI-Prolog po znalezieniu pierwszej odpowiedzi nie kontynuuje poszukiwania następnej, bo wie, że jej nie ma.
- ▶ Ten sam cel można zapisać prościej i uzyskać odpowiedź jeszcze mniejszą liczbą nawrotów:

```
[trace] ?- p(X), q(X).  
  Call: (8) p(_G2260) ? creep  
  Exit: (8) p(a) ? creep  
  Call: (8) q(a) ? creep  
  Fail: (8) q(a) ? creep  
  Redo: (8) p(_G2260) ? creep  
  Exit: (8) p(b) ? creep  
  Call: (8) q(b) ? creep  
  Exit: (8) q(b) ? creep  
X = b.
```